

Никаква част от произведението не може да бъде използвана без разрешението на издателя.

Това е художествено произведение. Всички герои, институции и събития, отразени в този роман, са или плод на авторското въображение, или са адаптирани.

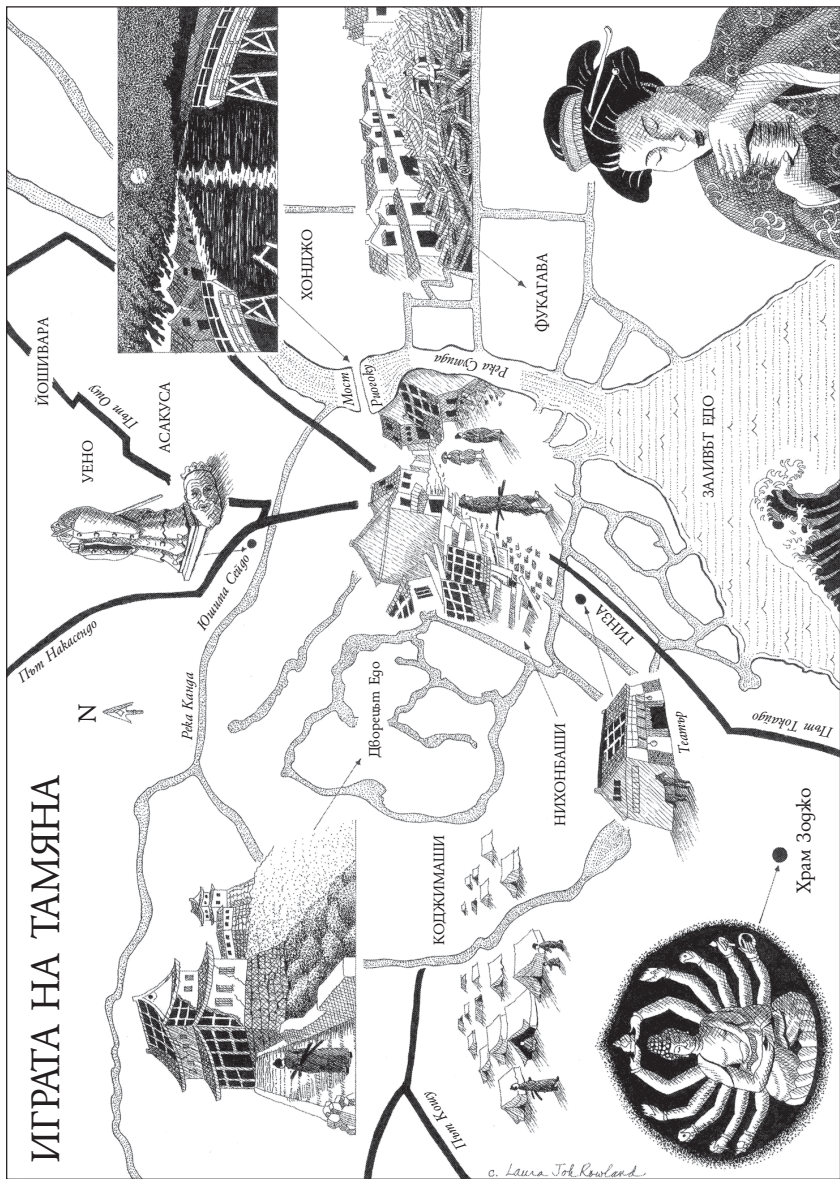
**The Incense game
(Sano Ichiro Novels)
Copyright © 2012 by Laura Joh Rowland.
All rights reserved.**

© Жана Тотева, превод, 2012 г.
© Виктор Паунов, художник, 2012 г.
© Книгоиздателска къща „Труд“, 2012 г.

ISBN 978-954-398-271-4

ЯПОНИЯ, ЕДО ПЕРИОД ГЕНРОКУ¹ 16, МЕСЕЦ ХІ (Токио, декември 1703)

¹ Септември 1688 – март 1704 г. – бел. прев.

Пролог

Земята се разтресе, сякаш огромен, тревожен дракон се надигна изпод града. Отражението на луната върху разпрострялата се черна лента на река Сумида затрепери. Хиляди къщи се разклатиха, застанаха и заскърцаха. Вятърните камбанки зазвънтяха в мразовития въздух. Няколко войници, патрулиращи по улиците, се опитаха да обуздаят уплашените си коне. Беше два часа преди полунощ. Спящите хора се мятаха, разтревожени от зли сънища.

В една малка къщичка в търговския квартал Нихонбаши три жени гледаха нагоре, докато настланият с *татами* под, на който бяха коленичили, се клатеше под тях, а керамичните съдове на полицата тракаха. Квадратният бял фенер над тях се люлееше, хвърляйки зловещи изображения от светлини и сенки върху разтревожените им лица, гримирани с бяла оризова пудра и червен руж. Затаили дъх, жените не продумваха.

Люлеенето спря.

Те изпуснаха дъх.

Земетресенията бяха нещо обичайно. Всички живеяха в страх от големите трусове, които разрушаваха Япония на непредсказуеми интервали, и междуременно продължаваха да си гледат работата.

Най-старата жена насочи вниманието си към предметите, подредени на постелката пред нея. Името ѝ беше Усугумо. Беше към четиридесетгодишна, загладена като котка, с лице сякаш изваяно от триъгълни

плоскости. Във вчесаната ѝ нагоре коса проблясваха сребърни нишки. Тя взе чифт метални пръчици за хранене, вдигна с тях един нажежен до бяло въглен от мангала и го пусна в гледжосана сивозеленикава керамична купа, пълна с пепел. Натрупа пепел върху въглена, издълба дупка в купчинката, нарисува форма от линии върху нея, без да спира да хвърля коси погледи върху другите жени.

Те бяха сестри на по двадесетина години. По-младата беше по-хубавичка, а по-възрастната – по-скъпо облечена. Усугумо чувстваше враждебността помежду им. Тя използва пинсети, за да постави слюдена плочка върху дупката в пепелта, после взе три пакетчета оригами, направени от зелена хартия, нашарена със златисти точки. Разбърка пакетчетата, разви едното, извади малка топчица тамян и я постави върху слюдената плочка. Докато тамянът гореше, над купата се издигна дим, смесен с аромат на плодове, дърво, мускус и подправки. Усугумо долови във въздуха предчувствия, но и напрежение, което противоречеше на спокойния, ведър ритуал. Другите жени гледаха с каменни изражения на лицата надолу към подредените пред тях хартия, четки, мастило и мастилница.

– Играта на тамяна започва – каза Усугумо. Сестрите изпънаха гърбове като войни, подготвящи се за битка. – Слушайте тамяна. Нека неговият глас ви каже кой е той.

Тя сложи зеленикавата купа на пода между себе си и по-голямата сестра и се поклони. По-голямата вдигна купата и я постави на лявата си длан. Обви дясната си ръка над ръба на купата, оформяйки малка дупчица между палеца и показалеца си. Сестра ѝ наблюдаваше внимателно, наведена напред, сякаш нямаше търпение да дойде нейният ред.

Земята отново се разтресе.

У
С
У
Г
У
М
О

И
Н
С
Е
Н
С
У

И
Н
С
Е
Н
С
У

И
Н
С
Е
Н
С
У

И
Д
К
А
Г
А
З
А
И
С
К
И
О
Н
С
К
И
Я
П
О
Н
С
У
И
Н
С
Е
Н
С
У
И
Н
С
Е
Н
С
У

По-възрастната сестра вдигна купата до лицето си, постави носа си срещу дупчицата, затвори очи и бавно и дълбоко пое дъх.

* * *

Сано Ичиро, дворецов управител и заместник-главнокомандващ на шогуна, военния диктатор на Япония, беше сам в своята малка лодка в бушуващото море. В бурното небе изтрещя гръмотевица. Той се вкопчи в борда на лодката си, докато тя се люшкаше и мятеше. Издигна се високо, до върха на гребена на една огромна вълна; после се спусна надолу с разтърсващ грохот.

Той се събуди със застинал вик в гърлото.

Лежеше в тъмната си спалня. Пръстите му стискаха тежкия юрган, с който беше завит. Люшкането и грохотът продължаваха. Съпругата му Рейко се размърда до него и със сънен, тревожен глас го попита:

– Защо трепериш така?

– Не съм аз – каза Сано.

Дванадесетгодишният им син Масахиро дотича в стаята, крещейки:

– Земетресение!

Стаята се надигаше и люшкаше с непостоянен, усилващ се ритъм и с ужасяваща сила. Сано и Рейко седнаха, докато вратите се плъзгаха и се отваряха. Шкафовете избълваха съдържанието си навън. Чува скрибуцането от огъването на къщата и от усукването на сглобките ѝ. Отгоре се чуваше пукане и трещене, докато керемидите на покрива се разхлабваха и падаха. Грохот ехтеше из целия вътрешен двор на замъка Едо, където Сано живееше със семейството си. Четиригодишната им дъщеричка запищя от стаята си в долния край на антрето.

– Акико! – Облечена само в нощната си роба, Рейко изтича през вратата. Сплетените ѝ коси литнаха като птици край нея.

Сано също вече беше станал прав и потръпваше от зимния въздух.

– Помогни ми да изведем всички навън, преди сградите да паднат – каза той на Масахиро.

Те хукнаха по коридорите, по които вече тичаха телохранителите и прислужниците. Прескочиха над процепите, зейнали между отделните секции на имението.

– Внимавай! – извика Сано. – Бързо!

Гредите на тавана се срутиха с трясък зад тях. Облицованите с хартия решетъчни прегради, разделящи отделните помещения едно от друго, поддадоха. Сано и Масахиро подбраха хората между наклонящите се стени и ги насочиха надолу, по наклонилия се под. Със залитане и препъване тълпата се измъкна на открито пред къщата в ледения нощен въздух.

– Рейко! – извика Сано, оглеждайки се трескаво край себе си.

– Тук съм! – Рейко с мъка си проправи път към него, носейки Акико на гърба си.

Семейството се скупчи на двора заедно с васалите на Сано и със слугите. Казармените помещения, обграждащи имението, се тресяха, докато земята се надигаше и люлееше все по-силно и по-бързо. Керемидите летяха като снаряди. По варосаните фасади плъзнаха зигзагообразни пукнатини. Сградите започнаха да се разпадат.

– Махайте се оттук! – извика Сано. – И тук не е безопасно!

Тълпата се втурна през вратата към павирания с камъни булевард. Отвъд него бяха именията, принадлежащи на други правителствени служители, разположени по по-ниските нива на хълма, върху който се издигаше замъкът Едо. Сградите се свличаха като ленти от коприна, огъващи се от вятъра. Письци на ужас и агония долитаха от хората, които бяха затис-

10

11

нати и ранени. Сано погледна нагоре и видя как дърветата, стените, завършващи с покрити коридори и охранителни кули, се плъзгат надолу по хълма. През тълпата се понесоха стенания.

– Милостиви богове! – възкликна Рейко.

– Погледнете! – извика Акико, която все още стоеше, възседнала гърба ѝ.

Сано се обърна в посоката, в която тя сочеше. Сега, когато именията отвъд булеварда ги нямаше, се откри нова, ясна гледка към града отдолу. Поразени, Сано, семейството и домочадието му като омагьосани втренчиха погледи натам, притискайки се едни в други, докато светът се сриваше с унищожителни, бурни трусове. В мъждивата лунна светлина Сано успя да види, че очертанията на Едо върху хоризонта са се изравнили. Немощни, далечни письци се надигаха от блестящите прашни облаци. Оранжеви светлини пламтяха като факли из целия пейзаж. След земетресенията неизбежно избухваха пожари, защото винаги имаше паднали и преобърнати лампи, мангали и печки, които подпалваха къщите.

– Градът гори! – със затаен от страх глас каза Акико, отворила широко очи.

Рейко и Сано се гледаха с ужас. Светът, който познаваха, се разпадаше.

И
Н
С
Е
Н
С
У

И
Н
С
Е
Н
С
У

И
Н
С
Е
Н
С
У

И
Н
С
Е
Н
С
У

1
●
Г
Л
А
В
А

Месец след земетресението Едо приличаше на пейзаж от ада. Цели квартали бяха изравнени със земята. Няколко незасегнати района се издигаха като острови сред море от руини. Замъкът Едо приличаше на пчелен кошер, разтърсен и смачкан от някое чудовище, дошло да краде мед. Нагоре и надолу по хълма се тълпяха работници, разчистваха дъски и мертеци, парчета мазилка и керемиди от сринатите постройки. Студеният въздух звънтеше от гласовете им, от кънтежа на мотиките и чуковете им и от тракането на волските каруци, които караха отломките надолу по хълма. Прах замъгляваше синьото зимно небе, затъмнено от дима, вдигащ се от огромните огньове, докато милионното население на Едо – по-голямата част вече бездомно – се опитваше да се постопли.

Придружен от войници, служители и секретари, Сано инспектираше двореца. Главният му телохранител, детективът Маруме, вървеше пред него, разчиствайки пътя през тълпите от влаещите талпи носачи. Сано крачеше през някога прекрасно поддържаните и оформени градини, които сега бяха потънали в кал и мръсотия, докато работниците режиха дъски, бъркаха вар и влачиха продоволствия. Голяма част от огромния комплекс се беше сринала по време на земетресението. Макар че отломките от разрушенията вече бяха разчистени, до този момент беше издигнато скелето само за една нова част на двореца – личните покои на шогуна. Другите части представляваха само голи фундаменти. Оцелелите секции бяха опасно наклонени.

– Кога ще можете да свършите? – попита Сано главния архитект.

– И аз бих искал да знам. – Един от хилядите самураи, служещи в *бакуфу* – японското военно правителство, – архитектът, имаше същия мрачен и изтощен вид, какъвто имаха и всички останали, включително и Сано. Бяха работили денонощно, за да възстановят замъка и града и да помогнат на оцелелите от земетресението. – Нямаме достатъчно опитни дърводелци и строителни материали, нито пък храна за работниците. Можете ли да ни дадете малко повече?

– Ще се опитам. – Сано отговаряше за възстановителните работи и ремонтите. Хората идваха при него за всичко. – Но не мога да обещавам нищо. Другите дърводелци са заети да поправят мостовете. – Повечето мостове над реките и каналите в Едо бяха срутени, движението през града беше рязко ограничено. – Поръчал съм строителни материали от провинциите, но пристигането им ще се забави, защото и мостовете по главните пътища са сринати. Доставките на храни също се бавят. – Дано да пристигнеха, преди да настане бедствен глад! Голяма част от продоволствените запаси на Едо бяха унищожени от пожарите, а това, което беше останало, бързо се стопяваше.

Един чиновник със свитък в ръка дотича до Сано.

– Извинете ме, почитаеми дворцов управителю, нося ви едно спешно съобщение.

Сано разви свитъка и зачете. Настроението му съвсем се помрачи.

– Броят на жертвите в Едо вече е три хиляди – каза той на Маруме.

След всяко ново преброяване тази цифра се увеличаваше. Това беше най-лошото бедствие, което Сано беше преживявал. Той все още не можеше да повяр-

14

И
Н
С
Е
Н
С
У

И
Н
С
Е
Н
С
У

И
Н
С
Е
Н
С
У

И
Н
С
Е
Н
С
У

15

И
Д
К
И
Г
А
Д
К
И
В
А
Г
А
Д
К
И
Я
П
О
Н
С
К
И
И
Н
С
Е
Н
С
У

ва, че се е случило. Неверие проникваше през шока, ужаса и неутешимостта му.

Сано продължи да чете.

– Има и още лоши новини. Хазната вече е сериозно изпразнена от изплащането на помощи за пострадалите и от дейностите по възстановяване на щетите от земетресението. – Режимът Токугава, който се беше крепил цял век, беше на ръба на разорението.

Маруме не отговори. Някога Сано разчиташе на него, за да отправя хумористични закачки, които олекотяваха и най-ужасните ситуации. Но партньорът на Маруме, Фукида, беше сред жертвите, загинали при срутването на казармените помещения в имението на Сано. Сано си спомни отново онази ужасна нощ, когато беше водил претърсванията за жертви в руините на замъка Едо. Помнеше как Маруме хлипаше над смазаното тяло на Фукида. Двата бяха като братя. Маруме изглеждаше като призрак на самия себе си. Очите му бяха помрачени от тъмни сенки.

Сано чувстваше вина, защото неговата собствена съпруга и деца бяха живи и се чувстваха добре, а Маруме и толкова други бяха понесли мъчителни загуби. И на него също му липсваше детектив Фукида, който беше един от най-любимите му и доверени васали. Макар че обикновено се движеше с по двама телохранители, Сано нямаше сърце да назначи нов партньор на Маруме. Сега той почувства вълна от изтощение, толкова мощна, че се олюля. От месец не му се беше случвало да спи една цяла нощ. Затвори очи и задряма за миг, както си беше прав. Нямаше да може да изкара дълго с това темпо.

Беше на четиридесет и шест години, а се чувстваше на сто.

Едо беше възкръсвал от катастрофи и в миналото, особено при Големия пожар¹ преди близо петдесет години. Щеше ли да се изправи отново? Ех, де да можеше да го издърпа от руините със силата на собствените си ръце и воля!

В този момент до Сано дотича още един пратеник.
– Извинете ме, почитаеми дворцов управителю. Негово превъзходителство шогунът иска да ви види. Веднага!

* * *

Временните покои на шогуна бяха в една къща за гости, претърпяла минимални разрушения. Няколко то пукнатини в измазаната с хоросан фасада бяха закърпени, няколкото счупени керемиди – подменени. Боровете и каменните стени скриваха безредието, ширещо се навсякъде другаде из замъка. Сано влезе в малката приемна, която беше задушно топла от фенерите и мангалите, обграждащи двамата мъже, седнали на подиума. И двамата бяха увити в одеяла, придърпани чак до брадичките им. Шогунът, Токугава Цунайюши, носеше копринен шарф, увит под цилиндричното му черно кепе, което беше символ на ранга му. По едно гневно розово петно върху двете му повехнали бузи освежаваше бледността на слабото му, намусено лице.

– Чакам вече от, тъъ, повече от час – каза той, докато Сано коленичеше на постлания с *татами* под и се покланяше. Нетолерантен към нарушенията дори и при най-добри обстоятелства, сега шогунът беше станал съвсем раздражителен заради земетресение-

¹ Освен земетресенията заради горещия климат Токио често е застиган и от големи пожари. През 1657 година, по време на големия пожар Мейреки, загиват над 100 000 души, което поставя това природно бедствие като най-смъртоносна пожар в историята на човечеството – бел. ред.

16

17

И
Н
С
Е
Н
С
У

И
Н
С
Е
Н
С
У

И
Н
С
Е
Н
С
У

И
Н
С
Е
Н
С
У

И
Д
К
И
З
А
Г
А
Д
К
И
Я
П
О
Н
С
К
И
З
А
Г
А
Д
К
И
И
Н
С
Е
Н
С
У

то. Приемаше бедствието като лично оскърбление и всеки път, когато Сано го виждаше, се оплакваше все повече и повече. – Защо винаги ти отнема толкова много време, за да се довлечеш?

Той не беше видял разрухата, причинена от земетресението, нито колко много работа има да се свърши, защото никога не напускаше покоите си. Знаеше смътно, че много от поданиците му са загинали и че много повече са загубили домовете си, но всичко, от което реално се интересуваше, беше неговото лично удобство. Само месец след бедствието, той мислеше, че всичко се е върнало автоматически към нормалното и че всеки трябва отново да е винаги и изцяло на негово разположение.

– Моите извинения, Ваше Превъзходителство – каза Сано. Самураят трябва да служи на своя господар почтително и безрезервно, без значение колко е обтегнато търпението му. Това беше Бушидо, войнският код на честта, по който Сано живееше. Той се обърна към другия мъж на подиума, племенника на шогуна. – Поздрави, почитаеми владетелю Иенобу.

– Поздрави – каза Иенобу с дрезгав глас, който звучеше като изстискан от закърнялото му, гърбаво тяло. Имаше ненормално малка долна челюст, поради което горните му зъби стърчаха. Беше на четиридесет и две години, но изглеждаше с десет години по-стар. Според слуховете имаше наследствено дегенеративно заболяване на костите, което му причиняваше хронични болки. Но никой не го знаеше със сигурност, освен лекарят му, един сляп специалист по акупунктура. Никой не говореше открито за състоянието му, защото беше член на клана Токугава – единствен син на покойния по-възрастен брат на шогуна, Цунашиге – макар с доста съмнителен статут.

Раждането и смъртта на баща му бяха обвити в мистерия. Знаеше се, че майка му е била камериерка

и е родила Иенобу, когато баща му е бил прекалено млад. Бащинството му било запазено в тайна, за да не се изложи на риск годежът му с една благородна дама. Иенобу бил отгледан от семейство на васали и получил тяхната фамилия. Чак когато навършил осем години и благородната съпруга на баща му починала, той бил признат за син и наследник на Цунашиге и за истински член на управляващия клан Токугава. Едва в последната година Иенобу беше излязъл от разкошната си вила, за да поднови бледото си детско познание с шогуна, който беше с шестнадесет години по-възрастен от него.

– Дворцовият управител Сано ме оставя тук съвсем сам – обърна шогунът към Иенобу. – Но поне имам теб, племеннико.

– Да – усмихна се Иенобу. Устните му се разтеглиха около стърчащите му зъби. – Щастлив съм да ти помагам в тези тежки времена.

Сано мислеше, че Иенобу се е възползвал от земетресението, за да се сближи с шогуна. Докато всички дворцови служители бяха заети с работа, състезанието за благоволенieto на владетеля беше по-слабо от обикновено. И Сано се съмняваше, че появата му на сцената преди десет месеца е случайно съвпадение – точно след като Йоритомо, фаворитът сред мъжете любовници на шогуна, внезапно умря. Именно тогава Янагисава Йошиасу – бащата на Йоритомо, бивш дворецов управител и дългогодишен главен съветник на шогуна – се отказа от властта си в правителството и се оттегли в уединение. Сано се чудеше какво ли прави Янагисава, неговият отдавнашен враг, но се чувстваше благодарен, че не му се налага да се тревожи поне за него. Подозираше, че Иенобу има планове да наследи шогуна. Произходът му го правеше логичен кандидат за следващ диктатор, тъй като шогунът така и не беше успял да си създаде кръвен наследник.

Но днес Сано нямаше време да разсъждава за Иенобу. – Какво мога да направя за вас, Ваше Превъзходителство? – попита той, надявайки се да се измъкне по-бързо.

– Можеш да ми отговориш на един въпрос – каза шогунът. – Къде са всички?

Това беше въпросът, който всички се надяваха да не бъде зададен от шогуна.

– Кого имате предвид, Ваше Превъзходителство? – каза Сано, за да спечели време да помисли как да избегне опасната ситуация.

– Обичайните ми компаньони и слуги – отговори шогунът. – Те са много, тъй, наредко напоследък. Някои от моите момчета също липсват. – Страстен привърженик на мъжката любов, той имаше доста наложници юноши. – И не помня да съм виждал някой от моите, тъй, най-важни служители наскоро. Наясно съм, че кабинетите им в двореца бяха разрушени и че трябва да работят оттам, където живеят, но ми се струва, че биха могли да идват да ме виждат от време на време. Къде изчезнаха?

Никой не искаше да каже на шогуна колко много жертви е дал неговият режим по време на земетресението. Непосредствено след него той беше посрещал новините за всеки пореден смъртен случай с пристъпи на истерия, от които му ставаше толкова зле, че всички се бояха да не умре. Съветът на старейшините, японското управляващо тяло, нареди да не му се съобщава повече за никакви загинали. Той се успокои и се чувстваше доволен да вярва, че хората, които липсват, просто са заети някъде другаде.

Досега.

Иенобу се прегърби. Сано си помисли, че му напомня на лешояд. Реши да се откаже от измамата, отчасти защото мразеше да лъже, отчасти защото беше уморен да котка и да глези шогуна.

– Те са мъртви, Ваше превъзходителство.

На лицето на шогуна се появи странно изражение – смесица от ужас, огорчение и раздразнение. Сано разбра, че той го е знаел през цялото време, но се е надявал да не е истина.

– Колко хора от правителството загинаха? – попита шогунът с тих глас.

– Триста петдесет и един, засега – каза Сано. – За някои все още нямаме никакви сведения. – Той започна да изрежда имената на мъртви министри, висши чиновници и армейски офицери, някогашните стълбове на режима.

– Милостиви Буда – прошепна шогунът, с пребледняло като пепел лице. – Това е ужасен, ужасен удар за мен! – Стресът и изтощението бяха унищожили и последната илюзия на Сано, че би могъл да се надява на някакво съчувствие от шогуна. Всъщност беше очаквал, че той ще се загрижи по-малко за загиналите, отколкото за последствията за себе си. – Кой управлява моето правителство?

– Останалите от нас, които все още сме живи – каза Сано, мислейки си, *без никаква помощ от теб*. Той потисна тази мисъл като непристойна за самия него и непочтителна към господаря му. – Не е нужно да се тревожите, Ваше Превъзходителство.

– Но правителството е редуцирано до скелет – каза Иенобу.

Паника изпълни очите на шогуна.

– Кой ме пази? Колко войници загубих?

– Над хиляда – отговори Сано, – но вашата армия все още е огромна.

– Покритието на войската е много рехаво, защото се е разпростряла навсякъде – намеси се Иенобу – в опитите си да поддържа реда в града.

Сано присви очи срещу Иенобу. Предумишлено ли се опитваше да уплаши шогуна, за да стане още по-зависим от него, своя племенник?

20

21

И
Д
К
Г
А
В
З
А
Г
А
Д
К
И
С
К
И
Н
О
П
Я
И
С
У
С
Е
Н
С
У
И
Н
С
Е
Н
С
У
И

– Ремонтiran ли е вече замъкът? – попита шогунът.

– За нещастие, не – каза Сано.

– Дворецът не е бил построен за един ден. И не може да бъде възстановен за един ден. – Успокояващият тон на Иенобу не смекчи истината в думите му.

Може би той се опитваше да вкара шогуна в гроба? Сано беше толкова уморен, че не можеше да мисли много ясно.

– Толкова съм уплашен! – страхливо се сви шогунът. – Ами ако ме нападнат?

– Никой няма да ви нападне – каза Сано, макар всъщност правителството да се боеше, че има вероятности за избухване на метеж. – Никой не знае точно колко сте уязвим. Броят на загиналите се пази в тайна.

Въпреки че изглеждаше облекчен, шогунът продължи да се оплаква.

– Дворцовият астроном току-що ми каза, че космосът е недоволен от нещо. Прочел го е в съзвездията. Звездите му казали, че земетресението е изпратено като послание. – Очите му бяха кръгли и изцъклени от ужас. – Ще има още повече беди, просто го знам! – Той се търкулна върху подиума, увит в завивката си като копринена буба в пашкул, и застана: – О, колко съм нещастен, чувствам, че се спуска някаква зла прокоба!

Астрологията беше сериозен бизнес. Диктаторът трябваше да разчита на звездите за обяснение на природни катастрофи и други бедствия. Трябваше да взима под внимание техните предупреждения, които според интерпретациите на неговия астроном сочеха, че режимът му не е в хармония с космоса. Сано знаеше това и сам се чувстваше разтревожен, но търпението му се скъса като обтегнато въже, разръфано до последното си влакънце. След като петнадесет години беше слушал хленченето на шогуна, беше се грижил за него, беше търпял оскърбления и смъртни

заплахи, тази последна реакция му дойде в повече. След като бе видял разрухата, причинена от земетресението, след неистовите си усилия да събере отново отломките, Сано усети, че е готов да избухне. Той отвори уста, за да каже на шогун да спре да се държи като бебе и да поеме отговорността за ръководството на своята страна в тази криза.

В този миг владетелят насочи треперещ пръст към него и изкрещя:

– Ти винаги ми носиш лоши новини! Дотегна ми от лоши новини! Иди и ми донеси поне една, която да е добра!

– Най-добре е да тръгваш – Иенобу наблюдаваше Сано с интерес, сякаш му четеше мислите. – Защо не направиш един инспекционен тур из града?

– Да! – Шогунът се вкопчи в идеята с френетичен плам. – Започвай веднага!

Сано дойде на себе си. Жегата на гнева избледня и премина в хладно осъзнаване на това, което почти беше направил – да потъпка честта, да оскърби непоправимо шогун и да обрече себе си, семейството си и всички свои близки съратници на смърт. Разтърсен от почти чудотворното си спасение, Сано излезе.

И
Н
С
Е
Н
С
У

22

И
Н
С
Е
Н
С
У

И
Н
С
Е
Н
С
У

И
Н
С
Е
Н
С
У

23

И
Н
С
Е
Н
С
У

2 ГЛАВА

Облечени в ризници и ватирани палта, яхнали конете си, Сано и войниците му излязоха от главната порта на замъка Едо. Големи дървени греди крепяха вишката върху нея. Един временен мост, направен от талпи, беше построен над рова, чиито диги бяха изпъстрени с пукнатини, широки колкото човешка ръка. Работниците използваша въжета, скрипци и мускули, за да извлекат нападалите в реката камъни от потрошените стени и охранителните кули. Сано вдъхна свободата, смесена с праха и дима във въздуха. Макар да нямаше време за инспекция, беше доволен, че напуска замъка за пръв път от много дни. Може би това щеше да му оправи настроението.

Но, от друга страна, може би пък не.

Булевардът отвън беше претъпкан с хора, които протягаха ръце и просеха милостиня. Не бяха само обичайните просяци, монаси и монахини; сред тях имаше занаятчии и други работници, загубили препитанието си, тъй като земетресението бе унищожило много дюкяни и работилници, както и къщите, в които мнозина от нисшата класа се наемаха като прислуга. Придружителите на Сано подхвърляха монети, но редиците на бедняците бяха набъбнали толкова много, че той не можеше да помогне на всички. Навлязоха в района с огромните имения, притежавани от *даймио* – феодалните владетели, които управляваха провинциите. Дълги части от стените, украсени с черни и бели геометрични мотиви, бяха паднали. Казармите и сградите бяха превърнати в купчини отломки и напукани основи. Някои от именията бяха